

Ontwikkelingsdoelen TAAL-NEDERLANDS – *kleuteronderwijs steinerschool*

1. Luisteren

De kleuters kunnen

- TN 1 selectief en gericht luisteren (zie WO 26, MV 8 en LO)
- zij kunnen zich afsluiten voor geluiden die niet van belang zijn voor het beluisterde;
- zij kunnen verschillen tussen klanken waarnemen en beleven.
- TN 2 een mondelinge boodschap (gesproken door een fysiek aanwezig persoon), bestemd voor hun leeftijdsgroep, eventueel ondersteund door gebaar, mimiek, beeld of geluid begrijpen, onder meer:
- vragen over concrete situaties;
- opdrachten voor activiteiten in de klas of op school;
- verhalen;
- verzen, rijmen.
- TN 3 de bereidheid vertonen om naar de kleuteronderwijzer en naar elkaar te luisteren en om zich in te leven in een boodschap.
- TN 4 genieten van vorm, klankrijkdom en inhoud van de gesproken taal.

2. Spreken

De kleuters

- TN 5 kunnen taal op verschillende niveaus en in diverse situaties hanteren.
- TN 6 kunnen de woorden en klanken gevormd en verstaanbaar uitspreken.
- TN 7 kunnen genieten van vorm, klankrijkdom en inhoud van samen met de kleuteronderwijzer en de andere kleuters gesproken verzen en rijmen.
- TN 8 kunnen een voor hen bestemd verhaal zo weergeven, dat de inhoud ervan herkenbaar overkomt.
- TN 9 kunnen ervaringen, gebeurtenissen uit de eigen omgeving of over wat ze van anderen vernamen zo weergeven, dat de inhoud herkenbaar overkomt.
- TN 10 kunnen een woordenschat hanteren die gevoelens uitdrukt.
- TN 11 kunnen over een vertrouwde activiteit vertellen hoe zij van plan zijn te werk te gaan of hoe ze te werk zijn gegaan.
- TN 12 kunnen wat ze waarnemen of beleefd hebben weergeven door middel van een passende woordkeuze inzake kleur, uitzicht of een andere op zintuiglijke ervaring berustende eigenschap, zodat wat ze willen weergeven herkenbaar overkomt.
- TN 13 kunnen antwoorden op aan hun leeftijdsfase aangepaste vragen in verband met betekenis, inhoud van een verhaal of handlingsverloop (wat, waar en hoe) in concrete hen vertrouwde situaties.
- TN 14 kunnen zelf vragen stellen aan anderen die de door hen gewenste informatie leveren.
- TN 15 kunnen de hulp of medewerking van anderen inroepen.
- TN 16 kunnen spontaan kleine stukjes uit een verhaal, vers of sprookje dramatiseren.
- TN 17 kunnen zich inleven in herkenbare rollen en situaties en vanuit eigen verbeelding en beleving hierop inspelen.
- TN 18 hanteren bij het realiseren van de hierboven genoemde ontwikkelingsdoelen zoveel mogelijk standaard-Nederlands ondersteund door volwassenen.
- TN 19 beleven plezier in het gebruiken van taal en het spelen met taal in concrete situaties.

3. Taalbeschouwing

De kleuters

- TN 20* beseffen dat men door middel van het schrift boodschappen kan uitwisselen.
- TN 21 tonen dat zij taal als fenomeen op zich kunnen beschouwen door in concrete situaties speels-creatief om te gaan met woorden, rijmwoorden en klanken, vaak met humoristische ondertoon eigen aan hun leeftijdsfase op basis van:
- discriminatie van klanken en woorden;
- ritmische aspecten van taal, rijmen;
- de relatie tussen het logische waarheidsgehalte en de inhoud of vorm van de boodschap.

4. Lees- en schrijfvoorwaarden

De kleuters

- TN 22 tonen in hun handelingen in een huishoudelijke, bewegings- of spelcontext een voldoende mate van beheersing en differentiatie aan zintuiglijke en motorische vaardigheden:
- evenwichtsgevoel, zie ook LO;
- bewegingszin, zie ook LO;
- een onderling gecoördineerde zintuigwerking, zie ook LO;
- een soepele vinger- en polsbeweging zie ook M 3, M 4 vanuit de pols gevoerde beweging;
- een goede oog-hand coördinatie;
- ruimtelijke oriëntatie zie ook WO 46, WO 47, WO 48.
- TN 23 tonen in een huishoudelijke, bewegings- of spelcontext dat zij gericht en selectief kunnen waarnemen:
- zij kunnen in voldoende mate kleine vorm- en richtingverschillen waarnemen;
- zij tonen dat zij in hun handelingen een onderscheid maken tussen links en rechts;
- zij zijn in staat tot analyse-synthese en tot discriminatie-identificatie, (zie ook WO en Muzische vorming in de beleving van groot en klein, licht en donker, begin en einde enz.)
- TN 24 tonen een goede geheugenopslag:
- zij bezitten een voldoende uitgebouwd auditief geheugen voor de opeenvolging van klanken, woorden, zinnen;
- zij bezitten een voldoende uitgebouwd visueel geheugen; (zie ook Muzische vorming en Wereldoriëntatie).
- TN 25* zijn bereid voor hen bestemde boeken in te kijken.